

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ യുദ്ധകാണ്ഡേ

॥ ഷോഡശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷോഡശാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമായ സോപാലംഭം പ്രതിവചനം ദത്ത്വാ
സ്വസതീത്വപരീക്ഷാർഥം സീതായാ അഗ്നൗ പ്രവേശഃ

ഏവമുക്താ തു വൈദേഹീ
പരുഷം രോമഹർഷണം |
രാഘവേണ സരോഷേണ
ശ്രുത്വാ പ്രവൃഥിതാഭവത് || 6.116.1 ||

സാ തദാശ്രുതപൂർവം ഹി
ജനേ മഹതി മൈഥിലീ |
ശ്രുത്വാ ഭർതൃർവചോ ഘോരം
ലജ്ജയാവനതാഭവത് || 6.116.2 ||

പ്രവിശന്തീവ ഗാത്രാണി
സ്യാനി സാ ജനകാത്മജാ |
വാക്ശരൈരസ്മൈഃ സശൽയേവ
ഭൃശമശ്രുൺയവർതയത് || 6.116.3 ||

തതോ ബാഷ്പപരിക്ലിന്നം
പ്രമാർജന്തീ സ്വമാനനം |

ശന്നൈർഗദ്ഗദയാ വാചാ
ഭർതാരമിദമബ്രവീത് || 6.116.4 ||

കിം മാമസദ്യശം വാക്യ -
മീദ്യശം ശ്രോത്രദാരുണം |
രൂക്ഷം ശ്രാവയസേ വീര
പ്രാക്യതഃ പ്രാക്യതാമിവ || 6.116.5 ||

ന തമാസ്മി മഹാബാഹോ
യഥാ മാമവഗച്ഛസി |
പ്രത്യയം ഗച്ഛ മേ സ്യേന
ചാരിത്രേണൈവ തേ ശപേ || 6.116.6 ||

പൃഥക്സത്രിണാം പ്രചാരേണ
ജാതിം ത്വം പരിശങ്കസേ |
പരിത്യജൈനാം ശങ്കാം തു
യദി ത്യേഹം പരീക്ഷിതാ || 6.116.7 ||

യദഹം ഗാത്രസംസ്पर्ശം
ഗതാസ്മി വിവശാ പ്രഭോ |
കാമകാരോ ന മേ തത്ര
ദൈവം തത്രാപരാധ്യതി || 6.116.8 ||

മദധീനം തു യത് തൻമേ
ഹൃദയം ത്വയി വർത്തതേ |
പരാധീനേഷു ഗാത്രേഷു
കിം കരിഷ്യാമ്യനീശ്വരീ || 6.116.9 ||

സഹ സംവൃദ്ധഭാവേന
സംസർഗേണ ച മാനദ |

യദി തേഹിഹം ന വിജ്ഞാതാ
ഹതാ തേനാസ്മി ശാശ്വതം || 6.116.10 ||

പ്രേഷിതസ്തേ മഹാവീരോ
ഹനുമാനവലോകകഃ |
ലങ്കാസ്ഥാഹം ത്വയാ രാജൻ
കിം തദാ ന വിസർജ്ജിതാ || 6.116.11 ||

പ്രത്യക്ഷം വാനരസ്യാസ്യ
തദ്യാക്യസമനന്തരം |
ത്വയാ സന്ത്യക്തയാ വീര
ത്യക്തം സ്യാജ്ജീവിതം മയാ || 6.116.12 ||

ന വൃഥാ തേ ശ്രമോഽയം സ്വാത്
സംശയേ ന്യസ്യ ജീവിതം |
സുഹൃജ്ജനപരിഷ്കേശോ
ന ചായം വിഫലസ്തവ || 6.116.13 ||

ത്വയാ തു നൃപശാർദൂല
രോഷമേവാനുവർത്തതാ |
ലഘുനേവ മനുഷ്യേണ
സ്ത്രീത്വമേവ പുരസ്കൃതം || 6.116.14 ||

അപദേശേന ജനകാ -
ന്നോത്പത്തിർവസുധാതലാത് |
മമ വൃത്തം ച വൃത്തജ്ഞ
ബഹു തേ ന പുരസ്കൃതം || 6.116.15 ||

ന പ്രമാണീകൃതഃ പാണി -
ർബാൽയേ മമ നിപീഡിതഃ |

മമ ഭക്തിശ്ച ശീലം ച
സർവം തേ പൃഷ്ഠതഃ കൃതം || 6.116.16 ||

ഇതി ബ്രുവന്തീ രുദതീ
ബാഷ്പഗദ്ഗദഭാഷിണീ |
ഉവാച ലക്ഷ്മണം സീതാ
ദീനം ധ്യാനപരായണം || 6.116.17 ||

ചിതാം മേ കുരു സൗമിത്രേ
വ്യസനസ്യാസ്യ ഭേഷജം |
മിഥ്യാപവാദോപഹതാ
നാഹം ജീവിതുമുത്സഹേ || 6.116.18 ||

അപ്രീതേന ഗുണൈർഭർത്വാ
ത്യക്തായാ ജനസംസദി |
യാ ക്ഷമാ മേ ഗതിർഗന്തും
പ്രവേക്ഷ്യ ഹവ്യവാഹനം || 6.116.19 ||

ഏവമുക്തസ്തു വൈദേഹ്യാ
ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
അമർഷവശമാപന്നോ
രാഘവം സമുദൈക്ഷത || 6.116.20 ||

സ വിജ്ഞായ മനശ്ചരണം
രാമസ്യാകാരസൂചിതം |
ചിതാം ചകാര സൗമിത്രി -
ർമതേ രാമസ്യ വീര്യവാൻ || 6.116.21 ||

നഹി രാമം തദാ കശ്ചിത്
കാലാന്തകയമോപമം |

അനുനേതുമഥോ വക്തും
 ദ്രഷ്ടും വാപ്യശക്ത് സുഹൃത് || 6.116.22 ||

അധോമുഖം സ്ഥിതം രാമം
 തതഃ കൃത്വാ പ്രദക്ഷിണം |
 ഉപാവർത്ത വൈദേഹീ
 ദീപ്യമാനം ഹുതാശനം || 6.116.23 ||

പ്രണമ്യ ദൈവതേഭ്യശ്ച
 ബ്രാഹ്മണേഭ്യശ്ച മൈഥിലീ |
 ബദ്ധാഞ്ജലിപുടാ ചേദ -
 മുവാചാഗ്നിസമീപതഃ || 6.116.24 ||

യഥാ മേ ഹൃദയം നിത്യം
 നാപസർപതി രാഘവാത് |
 തഥാ ലോകസ്യ സാക്ഷീ മാം
 സർവതഃ പാതു പാവകഃ || 6.116.25 ||

യഥാ മാം ശുദ്ധചാരിത്രാം
 ദുഷ്ടാം ജാനാതി രാഘവഃ |
 തഥാ ലോകസ്യ സാക്ഷീ മാം
 സർവതഃ പാതു പാവകഃ || 6.116.26 ||

കർമണാ മനസാ വാചാ
 യഥാ നാതിചരാമൃഹം |
 രാഘവം സർവധർമ്മജ്ഞം
 തഥാ മാം പാതു പാവകഃ || 6.116.27 ||

ആദിത്യോ ഭഗവാൻ വായു -
 ര്ദിശശ്ചന്ദ്രസ്തഥൈവ ച |

അഹശ്ചാപി തമാ സന്ധ്യ
 രാത്രിശ്ച പൃഥിവീ തമാ |
 യമാന്യേപി വിജാനന്തി
 തമാ ചാരിത്രസംയുതാം || 6.116.28 ||

ഏവമുക്ത്വാ തു വൈദേഹീ
 പരിക്രമ്യ ഹുതാശനം |
 വിവേശ ജ്വലനം ദീപ്തം
 നിഃശങ്കേനാന്തരാത്മനാ || 6.116.29 ||

ജനശ്ച സുമഹാംസ്തത്ര
 ബാലവൃദ്ധസമാകുലഃ |
 ദദർശ മൈഥിലീം ദീപ്താം
 പ്രവിശന്തീം ഹുതാശനം || 6.116.30 ||

സാ തപ്തനവഹേമാഭാ
 തപ്തകാഞ്ചനഭൂഷണാ |
 പപാത ജ്വലനം ദീപ്തം
 സർവലോകസ്യ സന്നിധൗ || 6.116.31 ||

ദദ്യുശുസ്താം വിശാലാക്ഷീം
 പതന്തീം ഹവ്യവാഹനം |
 സീതാം സർവാണി രൂപാണി
 രുക്മവേദിനിഭാം തദാ || 6.116.32 ||

ദദ്യുശുസ്താം മഹാഭാഗാം
 പ്രവിശന്തീം ഹുതാശനം |
 ഋഷയോ ദേവഗന്ധർവാ
 യജ്ഞേ പൂർണാഹുതീമിവ || 6.116.33 ||

പ്രചുക്രൂശുഃ സ്ത്രിയഃ സർവാ -
 സ്താം ദൃഷ്ട്വാ ഹവ്യവാഹനേ |
 പതന്തിം സംസ്കൃതാം മന്ത്രേ -
 ര്വസോർധാരാമിവാധരേ || 6.116.34 ||

ദദൃശുസ്താം ത്രയോ ലോകാ
 ദേവഗന്ധർവദാനവാഃ |
 ശപ്താം പതന്തിം നിരയേ
 ത്രിദിവാദ് ദേവതാമിവ || 6.116.35 ||

തസ്യാമഗ്നിം വിശന്ത്യാം തു
 ഹാഹേതി വിപുലഃ സ്വനഃ |
 രക്ഷസാം വാനരാണാം ച
 സംബഭൂവാദ്ഭൂതോപമഃ || 6.116.36 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 യുദ്ധകാണ്ഡേ ഷോഡശാധികശതതമഃ സർഗഃ ||